

27. Łaska Boża jest potrzebna do zbawienia

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- Uzmysłowanie, że Bóg jest dawcą łaski;
- Poglębianie rozumienia łaski Bożej.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Definiuje termin „łaska Boża”;
- Po analizie tekstu z podręcznika wymienia rodzaje i podaje cechy łaski;
- Po lekcji określa, kiedy człowiek traci łaskę uświęcającą, wyjaśnia prawa rządzące łaską uczynkową, uzasadnia, dlaczego człowiek potrzebuje łaski uczynkowej, zna dary wiążące się z łaską uczynkową;
- Z pamięci nazywa błędne rozumienia łaski;
- Na podstawie wiedzy zdobytej podczas spotkania podejmuje współpracę z łaską Bożą.

3. POJĘCIA, POSTACI

- Łaska;
- Łaska uświęcająca;
- Łaska uczynkowa;
- Pelagianizm;
- Jansenizm.

4. WARTOŚCI

- Wdzięczność za otrzymane łaski;
- Podjęcie współpracy z łaską Bożą.

5. SCHEMAT LEKCJI

- Wprowadzenie: zdefiniowanie pojęcia „łaska”;
- Zdefiniowanie i wyjaśnienie pojęć „łaska uświęcająca” i „uczynkowa”;
- Postawienie problemu – po co łaska?;
- Prawda o zmartwychwstaniu.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie:

Metoda – słoneczko. Nauczyciel pisze na środku tablicy słowo: „ŁASKA”; każdy uczeń otrzymuje jedną karteczkę, na której ma napisać jedno skojarzenie z tym słowem; po zakończonej pracy nauczyciel prosi dwóch uczniów o zebranie karteczek i ułożenie promieni wokół głównego hasła (z pomocą magnesów, można wykorzystać również karteczki samoprzylepne); cechy powtarzające się wydłużają promienie. Nauczyciel komentuje skojarzenia uczniów i podaje definicję „łaski”.

Rozwinięcie tematu:

Metoda – okienko informacyjne. Nauczyciel mówi uczniom, że można wyróżnić dwa rodzaje łaski: uświęcającą i uczynkową. Dzieli klasę na 4-osobowe grupy; każdej daje kartę z tabelą (załącznik 1) i prosi, żeby wypełnili okienko informacyjne, korzystając z wiadomości na temat łaski uświęcającej i uczynkowej, które zawiera podręcznik. W zależności od wielkości klasy, grupy mogą zrobić dwa *okienka* (łaska uświęcająca i uczynkowa), bądź połowa klasy określa jedną, a druga połowa drugą łaskę. Po zakończonej pracy, przedstawiciele grup prezentują wypełnione „okienka”. Nauczyciel zbiera informacje, uzupełnia brakujące treści i podkreśla to, co jest najbardziej istotne w rozumieniu jednej i drugiej łaski.

Metoda – dialog z klasą. Nauczyciel zadaje pytanie:

- Po co człowiekowi łaska?
- W czym dostrzecie działanie łaski Bożej w swoim życiu?
- W czym dostrzecie działanie łaski Bożej w życiu innych ludzi (konkretne przykłady)?

Nauczyciel może prowokować wypowiedzi uczniów, mówiąc o pelagianizmie i jansenizmie.

Podsumowanie: Nauczyciel wyjaśnia znaczenie łaski w życiu, w rozwoju człowieka. Łaski, której dawcą jest Bóg.

Zakończenie:

Podręcznik, ramka „Zapamiętaj”.

Notatka:

Nauczyciel dyktuje definicje „łaski uświęcającej” i „uczynkowej”.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Filozofia – definiowanie pojęć;
- Język polski – określenie metafory i hasła reklamowego;
- Wiedza o kulturze / plastyka: graficzne przedstawienie definicji.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Praca z tekstem biblijnym: sigła tekstów w podręczniku; uczniowie poproszeni są o napisanie wniosków, jakie wypływają z poszczególnych fragmentów biblijnych.

Można skupić się tylko na fragmencie: Rz 5, 10-12.17-19.21 i poprosić uczniów o wymienienie w dwóch kolumnach czynów Adama i czynów Jezusa.

Można również przeanalizować z klasą drogę działania łaski w życiu Algierczyka (przykład opisany w podręczniku).

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

Pismo Święte wyraźnie w wielu miejscach podkreśla, iż dar łaski został wysłużony przez Jezusa Chrystusa. Św. Paweł w Liście do Rzymian pisze:

MÓW PANIE

Jeżeli bowiem zostaliśmy pojednani z Bogiem dzięki śmierci Jego Syna wtedy, kiedyśmy jeszcze byli [Jego] nieprzyjaciółmi, to tym bardziej teraz, kiedy to już jesteśmy z Nim pojednani, będziemy ocaleni przez Jego życie. Zresztą nie tylko to: chlubiemy się również w Bogu przez Pana naszego Jezusa, przez którego otrzymaliśmy pojednanie. Dlatego też jak przez jednego człowieka grzech przyszedł na świat, a przez grzech śmierć, i w ten sposób śmierć ogarnęła wszystkich ludzi, ponieważ wszyscy zgrzeszyli. (...)

I gdy wskutek przestępstwa jednego człowieka śmierć zaplanowała nad całym światem, to o wiele bardziej będą królować przez jednego Jezusa Chrystusa w posiadaniu życia ci, którzy otrzymują obfitość łaski i daru sprawiedliwości. I jak wskutek przestępstwa jednego człowieka spadł wyrok potępienia na wszystkich, tak też dzięki sprawiedliwości Jednego wszyscy ludzie dostąpili życiodajnego usprawiedliwienia. Jak bowiem przez nieposłuszeństwo jednego człowieka wszyscy ludzie stali się grzesznikami, tak też przez posłuszeństwo Jednego wszyscy staną się sprawiedliwymi. (...)

I jak grzech swym panowaniem prowadził do śmierci, tak łaska, królując w sprawiedliwości, wiodła do życia wiecznego przez Jezusa Chrystusa, Pana naszego.

Rz 5, 10–12.17–19.21

ZASTANÓW SIĘ

- Kogo ma na myśli Paweł mówiąc, że przez jednego człowieka grzech przyszedł na świat?
- Co stało się przez tego człowieka?
- Kto dokonał naszego odkupienia?
- Dzięki czemu zostaliśmy pojednani z Bogiem?
- Do czego prowadzi grzech, a do czego łaska?

Apostoł po uzasadnieniu darmości łaski zbawienia podkreśla, iż każdy człowiek ponosi odpowiedzialność za spełnianie czynów dobra, jakich Bóg od nas oczekuje. Twierdzi także, że Boża zapłata będzie uzależniona od trudu włożonego w pracę apostołską, chociaż jej zbawienne owoce są dziełem Boga a nie ludzi. W 1 Liście do Koryntian oraz w Liście do Rzymian pisze:

MÓW PANIE

Otóż nic nie znaczy ten, który sieje, ani ten, który podlewa, tylko Ten, który daje wzrost Bóg. Ten, który sieje, i ten, który podlewa, stanowią jedno; każdy według własnego trudu otrzyma należną mu zapłatę.

I Kor 3, 7–8

(Bóg) odda każdemu według jego uczynków; tym, którzy przez wytrwałność w czynieniu dobra szukają chwały, czci i nieśmiertelności życie wieczne, tym zaś, którzy są oporni i nie poddają się prawdzie, lecz ulegają nieprawości nieprzejednane zagniewanie.

Rz 2, 6–7

Warto zauważyć również, że człowiek potrzebuje łaski, gdyż:

- Ze swej natury jest grzeszny i skłonny do zła;
- Konsekwencją popełniania grzechów jest śmierć;
- Człowiek o własnych siłach nie jest w stanie uwolnić się od winy i kary;
- Zbawienia nie może osiągnąć ten, który jest dotknięty grzechem ciężkim.

Bóg okazał swą łaskę, ponieważ kocha każdego człowieka i „nie chce śmierci grzesznika”. Jego miłość jest tak wielka, że sam „dobrowolnie złożył siebie na ofiarę za nas”.

Łaska Boża, której udziela Bóg, przyniosła nam konkretne dary. Spośród wielu możemy wymienić następujące:

- pojednanie z Bogiem;
- oczyszczenie z grzechów;
- uleczenie natury;
- usprawiedliwienie;
- dziedzictwo Boże;
- miłosierdzie Boże;
- zbawienie.

KOŚCIÓŁ
NAUCZA

Czym jest łaska, która usprawiedliwia?

Łaska jest darmowym darem Boga, który uzdalnia nas do uczestniczenia w Jego życiu trynitarnym i do działania ze względu na Niego. Nazywa się łaską habitualną, uświęcającą lub przeobstwiającą, ponieważ nas uświęca i przeobstwia. Jest nadprzyrodzoną, ponieważ zależy całkowicie od darmowej inicjatywy Boga i przerasta możliwości rozumu i siły woli ludzkiej. Wymyka się naszemu doświadczeniu.

KKK 423

W historii, w kontekście łaski Bożej, powstała inna błędna nauka:

Jansenizm – przedstawiał jedno z błędnych ujęć tajemnicy łaski Bożej w odniesieniu do wolnej woli człowieka. Biskup Kornel Otton Jansen (1585-1638), główny przedstawiciel tego nurtu, komentując w dziele *Augustinus* poglądy św. Augustyna na temat łaski Bożej, pozostając pod wpływem poglądów Lutra i Kalwina, stwierdził, że człowiek przez grzech pierworodny stracił całkowicie wolną wolę. Ludzkość zatem jest niewolnikiem grzesznego pożądania. Według tego poglądu Jezus nie umarł za wszystkich, lecz tylko za wybranych. Mnóstwo więc ludzi zostanie potępionych. Jansen głosił pogląd predestynacjonizmu. Według tej interpretacji Bóg przeznaczył jednych do zbawienia, a innych do potępienia. Mimo nacisku, jaki janseniści kładli na potęgę łaski Bożej, głosili oni i praktykowali surowe zasady moralne oraz skrupulatne podejście do przyjmowania sakramentów świętych. Były one przeznaczone tylko dla ludzi doskonałych. Kościół odrzucił te poglądy jako niezgodne z prawdami wiary.

A tak oto o działaniu łaski Bożej pisał Franciszek Salezy:

TEKST
ŹRÓDŁOWY

Nie obchodzi mnie już moja przeszłość. Zależy od Bożego Miłosierdzia. Moja przyszłość mnie jeszcze nie obchodzi. Zależy od Bożej Opatrzności. To, co mnie obchodzi i stawia przede mną wymagania, to dzisiaj, które zależy od łaski Bożej i poświęcenia mojego serca, mojej dobrej woli.

Franciszek Salezy

MODLITWA

Confitemini Domino, quoniam bonus

Chwalcie Pana z dobroci Jego nieprzebranej,
Chwalcie z litości wiekom żadnym niepoddanej,
Chwalcie Boga, który jest Bóg nad inne bogi,
Bo jego miłosierdzia nie zaginę drogi.
Chwalcie Pana, który jest Pan nad inne pany,
Bo On w swym miłosierdziu nigdy nieprzebrany;
Który sam cuda czyni przeciw ludzkiej wierze,
Bo żaden wiek litości Jego nie przebierze;
Który misterstwem wielkim piękne niebo sprawił,
Bo swemu miłosierdziu kresu nie postawił;
Który wynurzył ziemię z morzkich głębokości,
Bo końca nigdy Pańskiej nie będzie litości;
Który zażęgl na niebie światła niezgaszone,
Bo Pańskie dobrodziejstwo nie jest okrążone;
Słońce, aby białemu dniowi panowało,
Bo Jego miłosierdzie wiecznie będzie trwało.
Miesiąc i złote gwiazdy, aby noc rządziły,
Bo łaski Jego żadne nie zwyciężą siły;
Który Egipt pokarał na pierworodzonych,
Bo Jego miłosierdzie jest lat nieskończonych;
Który lud swój z ich wyrwał okrutnej paszczeki,
Bo Jego nieprzebrana łaska trwa na wieki;
Wyrwał niewyciężoną możną ręką swoją,
Bo Pańskie dobrodziejstwa na czas wieczny stoją;
Który w pół prawie Morze rozdzielił Czerwone,
Bo Jego miłosierdzie jest niedokończone,

I przeprowadził przez nie lud swój suchą nogą,
Bo wiecznej łaski Pańskiej lata nie przemogą;
A Faraona zalał z wojskiem niezliczonym,
Bo litość Jego równa z wiekiem nieskończonym;
Który lud swój wielkimi przewiódł pustyniami,
Bo Jego miłosierdzie wiecznie będzie z nami;
Który tyrany pobił i króle waleczne,
Bo Jego dobrodziejstwa są i będą wieczne;
Króla amorejskiego, mężnego Seona,
Bo Jego wieczna łaska nie jest zamierzona;
I króla bogatego bazańskiego, Oga,
Bo końca miłosierdzia nie najdzie u Boga;
I dał nowym przychodniom ich bogate kraje,
Bo Jego dobrodziejstwo nigdy nie ustaje;
Dał je Izraelowi, słudze je dał swemu,
Bo Jego litość równa wieku jest wiecznemu;
Nie raczył nas przepomnieć w nasze doległości,
Bo końca Jego świętej nie będzie litości;
Odjął nas rękóm srogim i mocy pogańskiej,
Bo nie masz miary, nie masz końca łasce Pańskiej;
Który ciału wszelkiemu jego żywność daje,
Bo Jego szczodroblivość nigdy nie ustaje.
Chwalcie Pana, który krąg niebieski sprawuje,
Bo Jego dobrodziejstwo wieku nie uczuje.
Chwalcie Pana, który jest Pan nad insze pany,
Bo On w swym miłosierdziu nigdy nieprzebrany.

Psalm 136, tłum. Jan Kochanowski

27. Łaska Boża jest potrzebna do zbawienia

Załącznik 1

definicja	metafora
schemat graficzny	hasło reklamowe

* Powinny być dwie tabele: jedna tabela do łaski uświęcającej, druga do łaski uczynkowej.